తృతీయ కాణ్డే - ద్వితీయ ప్రశ్నః

హరిఃఓమ్ ॥ యః । వై । పవమానానామ్ । అన్వారోహానిత్యను-ఆరోహాన్ । విద్వాన్ । యజతే । అన్వితి । పవమానాన్ । ఏతి । రోహతి । న । పవమానేభ్యః । అవేతి । ఛిద్యతే । శ్యేనః । అసి । గాయత్రఛన్దాఇతిగాయత్ర-ఛన్దాః । అన్వితి । త్వా । ఏతి । రభే । స్వస్తి । మా । సమితి । పారయ । సుపర్ణఇతిసు-పర్ణః । అసి । త్రిష్టుప్ఛన్దాఇతిత్రిష్టుప్-ఛన్దాః । అన్వితి । త్వా । ఏతి । రభే । స్వస్తి । మా । సమితి । పారయ । సఘా । అసి । జగతీఛన్దా ఇతిజగతీ-ఛన్దాః । అన్వితి । త్వా । ఏతి । రభే । స్వస్తి । మా । సమితి । పారయ । ఇతి । ఆహ । ఏతే ॥ ౧ ॥ వై । పవమానానామ్ । అన్వారోహాఇత్యను-ఆరోహాః । తాన్ । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । యజతే । అన్వితి । పవమానాన్ । ఏతి । రోహతి । న । పవమానేభ్యః । అవేతి । ఛిద్యతే । యః । వై । పవమానస్య । సన్తతిమితి సమ్-తతిమ్ । వేద । సర్వమ్ । ఆయుః । ఏతి । న । పురా । ఆయుషః । ప్రేతి । మీయతే । పశుమానితి పశు-మాన్ । భవతి । విన్దతే । ప్రజామితిప్ర-జామ్ । పవమానస్య । గ్రహాః । గృహ్యన్తే । అథ । వై । అస్య ఏతే । అగృహీతాః । ద్రోణకలశఇతిద్రోణ-కలశః । ఆధవనీయఇత్యా-ధవనీయః । పూతభృదితి పూత-భృత్ । తాన్ । యత్ । అగృహీత్వా । ఉపాకుర్యాదిత్యుప-ఆకుర్యాత్ । పవమానమ్ । వీతి ॥ ౨ ॥ ఛిన్ద్యాత్ । తమ్ । విచ్ఛిద్యమానమితి వి-ఛిద్యమానమ్ । అధ్వర్యోః । ప్రాణ ఇతి ప్ర-అనః । అను । వీతి । ఛిద్యేత । ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః । అసి । ప్రజాపతయఇతి ప్రజా-పతయే । త్వా । ఇతి । ద్రోణకలశమితిద్రోణ-కలశమ్ । అభీతి । మృశేత్ । ఇన్ద్రాయ । త్వా । ఇతి । ఆధవనీయమిత్యా-ధవనీయమ్ । విశ్వేభ్యః । త్వా ।

దేవేభ్యః । ఇతి । పూతభృతమితి పూత-భృతమ్ । పవమానమ్ । ఏవ । తత్ । సమితి । తనోతి । సర్వమ్ । ఆయుః । ఏతి । న । పురా । ఆయుషః । ప్రేతి । మీయతే । పశుమానితి పశు-మాన్ । భవతి । విన్దతే । ప్రజామితిప్ర-జామ్ ॥ ౩ ॥ ఏతేవిద్ద్విచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

త్రీణి । వావ । సవనాని । అథ । తృతీయమ్ । సవనమ్ । అవేతి । లుమ్పన్తి । అనగ్ంశు । కుర్వన్తః । ఉపాగ్ంశుమిత్యుప-అగ్ంశుమ్ । హుత్వా । ఉపాగ్ంశుపాత్ర ఇత్యుపాగ్ంశు-పాత్రే । అగ్ంశుమ్ । అవాస్యేత్యవ-అస్య । తమ్ । తృతీయసవన ఇతి తృతీయ-సవనే । అపిసృజ్యేత్యపి-సృజ్య । అభీతి । సునుయాత్ । యత్ । ఆప్యాయయతీత్యా-ప్యాయయతి । తేన । అగ్ంశుమదిత్యగ్ంశు-మత్ । యత్ । అభిషుణోతీత్యభి-సునోతి । తేన । ఋజీషి । సర్వాణి । ఏవ । తత్ । సవనాని । అగ్ంశుమన్తీత్యగ్ంశు-మన్తి । శుక్రవన్తీతి శుక్ర-వన్తి । సమావద్వీర్యాణీతిసమావత్-వీర్యాణి । కరోతి । ద్వౌ । సముద్రౌ । వితతావితివి-తతౌ । అజూర్యా । పర్యావర్తేతేఇతి పరి-ఆవర్తేతే । జఠరా । ఇవ । పాదాః ॥ తయోః । పశ్యన్తః । అతీతి । యన్తి । అన్యమ్ । అపశ్యన్తః ॥ ౪ ॥ సేతునా । అతీతి । యన్తి । అన్యమ్ ॥ ద్వే ఇతి । ద్రధసీ ఇతి । సతతీ ఇతిస-తతీ । వస్తే । ఏకః । కేశీ । విశ్వా । భువనాని । విద్వాన్ ॥ తిరోధాయేతితిరః-ధాయ । ఏతి । అసీతమ్ । వసానః । శుక్రమ్ । ఏతి । దత్తే । అనుహాయేత్యను-హాయ । జార్త్యై ॥ దేవాః । వై । యత్ । యజ్ఞే । అకుర్వత । తత్ । అసురాః । అకుర్వత । తే । దేవాః । ఏతమ్ । మహాయజ్ఞమితి మహా-యజ్ఞమ్ । అపశ్యన్న్ । తమ్ । అతన్వత । అగ్నిహోత్రమిత్యగ్ని-హోత్రమ్ । వ్రతమ్ । అకుర్వత । తస్మాత్ । ద్వివ్రతఇతిద్వి-వ్రతః । స్యాత్ । ద్విః । హి । అగ్నిహోత్రమిత్యగ్ని-హోత్రమ్ । జుహ్వతి । పౌర్ణమాసమితి పౌర్ణ-మాసమ్ । యజ్ఞమ్ । అగ్నిషోమీయమిత్యగ్ని-సోమీయమ్ ॥ ౫ ॥

పశుమ్ । అకుర్వత । దార్శ్యమ్ । యజ్ఞమ్ । ఆగ్నేయమ్ । పశుమ్ । అకుర్వత । వైశ్వదేవమితి వైశ్వ-దేవమ్ । ప్రాతస్సవనమితి ప్రాతః-సవనమ్ । అకుర్వత । వరుణప్రఘాసానితి వరుణ-ప్రఘాసాన్ । మాధ్యన్దినమ్ । సవనమ్ । సాకమేధానితి సాక-మేధాన్ । పితృయజ్ఞమితిపితృ-యజ్ఞమ్ । త్ర్యమ్బకానితి త్రి-అమ్బకాన్ । తృతీయసవనమితి తృతీయ-సవనమ్ । అకుర్వత । తమ్ । ఏషామ్ । అసురాః । యజ్ఞమ్ । అన్వవాజిగాగ్ంసన్నిత్యను-అవాజిగాగ్ంసన్న్ । తమ్ । న । అన్వవాయన్నిత్యను-అవాయన్న్ । తే । అబ్రువన్న్ అధ్వర్తవ్యాః । వై । ఇమే । దేవాః । అభూవన్న్ । ఇతి । తత్ । అధ్వరస్య । అధ్వరత్వమిత్యధ్వర-త్వమ్ । తతః । దేవాః । అభవన్న్ । పరేతి । అసురాః । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । సోమేన । యజతే । భవతి । ఆత్మనా । పరేతి । అస్య । భ్రాతృవ్యః । భవతి ॥ ౮॥

॥ అపశ్యన్తోగ్నీషోమీయమాత్మనా పరా త్రీణిచ ॥ ౨ ॥

పరిభూరితి పరి-భూః । అగ్నిమ్ । పరిభూరితి పరి-భూః । ఇన్ద్రమ్ । పరిభూరితి పరి-భూః ।విశ్వాన్ ।దేవాన్ ।పరిభూరితిపరి-భూః ।మామ్ ।సహ ।బ్రహ్మవర్చసేనేతి బ్రహ్మ-వర్చసేన । సః । నః । పవస్వ ।శమ్ । గవే ।శమ్ । జనాయ ।శమ్ । అర్వతే ।శమ్ । రాజన్న్ ఓషధీభ్య ఇత్యోషధి-భ్యః । అచ్ఛిన్నస్య । తే । రయిపత ఇతి రయి-పతే । సువీర్యస్యేతి సు-వీర్యస్య ।రాయః ।పోషస్య ।దదితారః ।స్యామ ॥ తస్య । మే ।రాస్వ । తస్య । తే । భక్షీయ । తస్య ।తే ।ఇదమ్ ।ఉదితి ।మృజే ॥ప్రాణాయేతిప్ర-అనాయ ।మే ।వర్చోదాఇతివర్చః-దాః వర్చసే । పవస్వ । అపానాయేత్యప-అనాయ । వ్యానాయేతి వి-అనాయ । వాచే ॥ ౧ ॥ దక్షక్రతుభ్యామితిదక్షక్రతు-భ్యామ్ ।చక్షుర్భ్యామితి చక్షుః-భ్యామ్ ।మే ।వర్చోదావితివర్చః-దౌ । వర్చసే ।పవేథామ్ । శ్రోత్రాయ । ఆత్మనే । అఙ్గేభ్యః ।ఆయుషే । వీర్యాయ । విష్ణోః ।

ఇన్ద్రస్య । విశ్వేషామ్ ।దేవానామ్ । జఠరమ్ ।అసి । వర్చోదాఇతివర్చః-దాః ।మే ।వర్చసే । పవస్వ । కః । అసి । కః । నామ ।కస్మై । త్వా । కాయ । త్వా । యమ్ । త్వా । సోమేన । అతీతృపమ్ । యమ్ । త్వా । సోమేన । అమీమదమ్ । సుప్రజా ఇతి సు-ప్రజాః । ప్రజయేతి ప్ర-జయా । భూయాసమ్ । సువీర ఇతి సు-వీరః । వీరైః । సువర్చా ఇతి సు-వర్చాః । వర్చసా । సుపోష ఇతి సు-పోషః । పోషైః । విశ్వేభ్యః । మే । రూపేభ్యః । వర్చోదా ఇతి వర్చః-దాః ॥ ౮ ॥ వర్చసే । పవస్వ । తస్య । మే । రాస్వ । తస్య । తే । భక్షీయ । తస్య । తే । ఇదమ్ । ఉదితి ।మృజే ॥బుభూషన్ । అవేతి ।ఈక్షేత ।ఏషః । వై ।పాత్రియః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః ।యజ్ఞః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । తమ్ । ఏవ । తర్పయతి । సః । ఏనమ్ ।తృప్తః । భూత్యా । అభీతి । పవతే । బ్రహ్మవర్చసకామఇతిబ్రహ్మవర్చస-కామః । అవేతి । ఈక్షేత ।ఏషః । వై । పాత్రియః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । యజ్ఞః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । తమ్ । ఏవ । తర్పయతి । సః । ఏనమ్ । తృప్తః । బ్రహ్మవర్చసేనేతి బ్రహ్మ-వర్చసేన । అభీతి । పవతే । ఆమయావీ ॥ ౯ ॥ అవేతి । ఈక్షేత । ఏషః । వై । పాత్రియః । ప్రజాపతిరితిప్రజా -పతిః ।యజ్ఞః ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః ।తమ్ । ఏవ। తర్పయతి । సః ।ఏనమ్ । తృప్తః । ఆయుషా । అభీతి । పవతే । అభిచరన్నిత్యభి-చరన్ । అవేతి ।ఈక్షేత । ఏషః । వై। పాత్రియః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । యజ్ఞః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । తమ్ । ఏవ । తర్పయతి । సః । ఏనమ్ । తృప్తః । ప్రాణాపానాభ్యామితి ప్రాణ-అపానాభ్యామ్ ।వాచః । దక్షక్రతుభ్యామితిదక్షక్రతు-భ్యామ్ । చక్షుర్భ్యామితిచక్షుః-భ్యామ్ । శ్రోత్రాభ్యామ్ । ఆత్మనః । అఙ్గేభ్యః । ఆయుషః । అన్తః । ఏతి । తాజక్ । ప్రేతి । ధన్వతి ॥ ౧౦ ॥ వాచే రూపేభ్యో వర్చోదా ఆమయావీ పఞ్చచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౩ ॥

స్వః । స్వస్తిః । విఘునఇతివి-ఘునః । స్వస్తిః । పర్శుః । వేదిః । పర్శుః । నః । స్వస్తిః ॥ యజ్ఞియాః । యజ్ఞకృతఇతియజ్ఞ-కృతః । స్థ । తే । మా । అస్మిన్న్ । యజ్ఞే । ఉపేతి । హ్వయధ్వమ్ । ఉపేతి । మా । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । హ్వయేతామ్ । ఉపేతి । ఆస్రావఇత్యా-స్రావః । కలశః । సోమః । అగ్నిః । ఉపేతి । దేవాః । ఉపేతి । యజ్ఞః । ఉపేతి । మా । హోత్రాః । ఉపహవఇత్యుప-హవే । హ్వయన్తామ్ । నమః । అగ్నయే । మఖఘ్నఇతి మఖ-ఘ్నే । మఖస్య । మా । యశః । అర్యాత్ । ఇతి । ఆహవనీయమిత్యా-హవనీయమ్ । ఉపేతి । తిష్ఠతే । యజ్ఞః । వై । మఖః ॥ ౧౧ ॥ యజ్ఞమ్ । వావ । సః । తత్ । అహన్న్ । తస్మై । ఏవ । నమస్కృత్యేతి నమః-కృత్య । సదః । ప్రేతి । సర్పతి । ఆత్మనః । అనార్త్యై । నమః । రుద్రాయ । మఖఘ్నఇతిమఖ-ఘ్నే । నమస్కృత్యేతినమః-కృత్యా । మా । పాహి । ఇతి । ఆగ్నీధ్రమిత్యాగ్నీ-ఇధ్రమ్ । తస్మై । ఏవ । నమస్కృత్యేతినమః-కృత్య । సదః । ప్రేతి । సర్పతి । ఆత్మనః । అనార్త్యై । నమః । ఇన్ద్రాయ । మఖఘ్నఇతిమఖ-ఘ్నే । ఇన్ద్రియమ్ । మే । వీర్యమ్ । మా । నిరితి । వధీః । ఇతి । హోత్రీయమ్ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ । ఏతామ్ । ఏతి । శాస్తే । ఇన్ద్రియస్య । వీర్యస్య । అనిర్ఘాతాయేత్యనిః-ఘాతాయ । యాః । వై ॥ ౧౨ ॥ దేవతాః । సదసి । ఆర్తిమ్ । ఆర్పయన్తీత్యా-అర్పయన్తి । యః । తాః । విద్వాన్ । ప్రసర్పతీతిప్ర-సర్పతి । న । సదసి । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్ఛతి । నమః । అగ్నయే । మఖఘ్నఇతి మఖ-ఘ్నే ఇతి । ఆహ । ఏతాః । వై । దేవతాః । సదసి । ఆర్తిమ్ । ఏతి । అర్పయన్తి । తాః । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । ప్రసర్పతీతిప్ర-సర్పతి । న । సదసి । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్ఛతి । దృఢేఇతి స్థః । శిథిరేఇతి । సమీచీ ఇతి । మా । అగ్ంహసః । పాతమ్ । సూర్యః । మా । దేవః । దివ్యాత్ అగ్ంహసః । పాతు । వాయుః । అన్తరిక్షాత్ ॥ ౧౩ ॥ అగ్నిః । పృథివ్యాః । యమః । పితృభ్యఇతి

పితృ-భ్యః ।సరస్వతీ ।మనుష్యేభ్యః ।దేవీఇతి ।ద్వారౌ ।మా ।మా ।సమితి ।తాప్తమ్ ।నమః। సదసే । నమః ।సదసః ।పతయే । నమః । సఖీనామ్ । పురోగాణామితి పురః-గానామ్ । చక్షుషే ।నమః ।దివే । నమః ।పృథివ్యై ।అహే । దైధిషవ్య ।ఉదితి ।అతః । తిష్ఠ । అన్యస్య । సదనే ।సీద ।యః । అస్మత్ । పాకతరఇతిపాక-తరః ।ఉదితి । నివతఇతిని-వతః ।ఉదితి । ఉద్వతఇత్యుత్-వతః । చ । గేష్మమ్ । పాతమ్ । మా । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా -పృథివీ । అద్య । అహ్నః । సదః । వై । ప్రసర్పన్తమితిప్ర-సర్పన్తమ్ ॥౧౪॥ పితరః । అను । ప్రేతి । సర్పన్తి । తే । ఏనమ్ ।ఉత్తరాః । హిగ్ంసితోః । సదః । ప్రసృప్యేతి ప్ర-సృప్య । దక్షిణార్ధమితి దక్షిణ-అర్ధమ్ ।పరేతి ।ఉక్షేత ।ఏతి । అగన్త । పితరః । పితృమానితిపితృ-మాన్ । అహమ్। యుష్మాభిః । భూయాసమ్ । సుప్రజస ఇతి సు-ప్రజసః । మయా । యూయమ్ । భూయాస్త । ఇతి । తేభ్యః । ఏవ । నమస్కృత్యేతి నమః-కృత్య । సదః । ప్రేతి । సర్పతి । ఆత్మనః । అనార్త్యై ॥ ౧౫ ॥ మఖో వా అన్తరిక్షాత్ప్రసర్పన్త స్త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

భక్ష । ఏతి । ఇహి । మా । ఏతి । విశ । దీర్ఘాయుత్వాయేతి దీర్ఘాయు-త్వాయ । శన్తనుత్వాయేతిశన్తను-త్వాయ ।రాయః ।పోషాయ ।వర్చసే ।సుప్రజాస్త్వాయేతిసుప్రజాః-త్వాయ । ఏతి । ఇహి । వసో ఇతి । పురోవసోఇతిపురః-వసో । ప్రియః । మే । హృదః । అసి । అశ్వినోః । త్వా । బాహుభ్యామితిబాహు-భ్యామ్ । సఘ్యాసమ్ । నృచక్షసమితి నృ-చక్షసమ్ । త్వా । దేవ । సోమ । సుచక్షా ఇతి సు-చక్షాః । అవేతి । ఖ్యేషమ్ । మన్ద్రా । అభిభూతిరిత్యభి-భూతిః । కేతుః ।యజ్ఞానామ్ । వాక్ । జుషాణా । సోమస్య । తృప్యతు । మన్ద్రా । స్వర్వాచీతి సు-అర్వాచీ । అదితిః । అనాహతశీర్ష్ణీత్యనాహత-శీర్ష్ణీ । వాక్ । జుషాణా । సోమస్య । తృప్యతు । ఏతి । ఇహి । విశ్వచర్షణఇతివిశ్వ-చర్షణే ॥౧౬॥

శమ్భూరితిశమ్-భూః । మయోభూరితి మయః-భూః । స్వస్తి । మా । హరివర్ణేతి హరి-వర్ణ । ప్రేతి । చర । క్రత్వే । దక్షాయ । రాయః । పోషాయ । సువీరతాయా ఇతి సు-వీరతాయై । మా । మా । రాజన్న్ । వీతి । బీభిషః । మా । మే । హార్ది । త్విషా । వధీః ॥ వృషణే । శుష్మాయ । ఆయుషే । వర్చసే ॥ వసుమద్గణస్యేతి వసుమత్-గణస్య । సోమ । దేవ । తే । మతివిద ఇతి మతి-విదః । ప్రాతస్సవనస్యేతి ప్రాతః-సవనస్య । గాయత్రఛన్దస ఇతి గాయత్ర-ఛన్దసః । ఇన్ద్రపీతస్యేతీన్ద్ర-పీతస్య । నరాశగ్ంసపీతస్యేతి నరాశగ్ంస-పీతస్య । పితృపీతస్యేతి పితృ-పీతస్య । మధుమత ఇతి మధు-మతః । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య । ఉపహూత ఇత్యుప-హూతః । భక్షయామి । రుద్రవద్గణస్యేతి రుద్రవత్-గణస్య । సోమ । దేవ । తే । మతివిద ఇతి మతి-విదః । మాధ్యన్దినస్య । సవనస్య । త్రిష్టుప్ఛన్దస ఇతి త్రిష్టుప్-ఛన్దసః । ఇన్ద్రపీతస్యేతీన్ద్ర-పీతస్య । నరాశగ్ంసపీతస్యేతి నరాశగ్ంస-పీతస్య ॥ ౧౭ ॥ పితృపీతస్యేతి పితృ-పీతస్య । మధుమత ఇతి మధు-మతః । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య । ఉపహూత ఇత్యుప-హూతః । భక్షయామి । ఆదిత్యవద్గణస్యేత్యాదిత్యవత్-గణస్య । సోమ । దేవ । తే । మతివిద ఇతి మతి-విదః । తృతీయస్య । సవనస్య । జగతీఛన్దస ఇతి జగతీ-ఛన్దసః । ఇన్ద్రపీతస్యేతీన్ద్ర-పీతస్య । నరాశగ్ంసపీతస్యేతి నరాశగ్ంస-పీతస్య । పితృపీతస్యేతి పితృ-పీతస్య । మధుమత ఇతి మధు-మతః । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య । ఉపహూత ఇత్యుప-హూతః । భక్షయామి ॥ ఆ । ప్యాయస్వ । సమ్ । ఇతి । ఏతు । తే । విశ్వతః । సోమ । వృష్ణియమ్ ॥ భవ । వాజస్య । సఙ్గథ ఇతి సమ్-గథే ॥ హిన్వ । మే । గాత్రా । హరివ ఇతి హరి-వః । గణాన్ । మే । మా । వీతి । తీతృషః ॥ శివః । మే । సప్తర్షీనితి సప్త-ఋషీన్ । ఉపేతి । తిష్ఠస్వ । మా । మే । అవాఙ్ । నాభిమ్ । అతీతి ॥ ౧౮ ॥ గాః ॥ అపామ । సోమమ్ । అమృతాః । అభూమ । అదర్శ్మ । జ్యోతిః । అవిదామ ।

దేవాన్ ॥ కిమ్ । అస్మాన్ । కృణవత్ । అరాతిః । కిమ్ । ఉ । ధూర్తిః । అమృత । మర్త్యస్య ॥ యత్ । మే । ఆత్మనః । మిన్దా । అభూత్ । అగ్నిః । తత్ । పునః । ఏతి । అహాః । జాతవేదా ఇతి జాత-వేదాః । విచర్షణిరితి వి-చర్షణిః ॥ పునః । అగ్నిః । చక్షుః । అదాత్ । పునః । ఇన్ద్రః । బృహస్పతిః ॥ పునః । మే । అశ్వినా । యువమ్ । చక్షుః । ఏతి । ధత్తమ్ । అక్ష్యోః ॥ ఇష్టయజుష ఇతీష్ట-యజుషః । తే । దేవ । సోమ । స్తుతస్తోమస్యేతి స్తుత-స్తోమస్య ॥౧౯॥ శస్తోక్థస్యేతి శస్త-ఉక్థస్య । హరివత ఇతి హరి-వతః । ఇన్ద్రపీతస్యేతీన్ద్ర-పీతస్య । మధుమత ఇతి మధు-మతః । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య । ఉపహూత ఇత్యుప-హూతః । భక్షయామి ॥ ఆపూర్యా ఇత్యా-పూర్యాః । స్థ । ఏతి । మా । పూరయత । ప్రజయేతి ప్ర-జయా । చ । ధనేన । చ ॥ ఏతత్ । తే । తత । యే । చ । త్వామ్ । అన్వితి । ఏతత్ । తే । పితామహ । ప్రపితామహేతి ప్ర-పితామహ । యే । చ । త్వామ్ । అన్వితి । అత్ర । పితరః । యథాభాగమితి యథా-భాగమ్ । మన్దధ్వమ్ । నమః । వః । పితరః । రసాయ । నమః । వః । పితరః । శుష్మాయ । నమః । వః । పితరః । జీవాయ । నమః । వః । పితరః ॥౨౦॥ స్వధాయా ఇతి స్వ-ధాయై । నమః । వః । పితరః । మన్యవే । నమః । వః । పితరః । ఘోరాయ । పితరః । నమః । వః । యే । ఏతస్మిన్న్ । లోకే । స్థ । యుష్మాన్ । తే । అన్వితి । యే । అస్మిన్న్ । లోకే । మామ్ । తే । అన్వితి । యే । ఏతస్మిన్న్ । లోకే । స్థ । యూయమ్ । తేషామ్ । వసిష్ఠాః । భూయాస్త । యే । అస్మిన్న్ । లోకే । అహమ్ । తేషామ్ । వసిష్ఠః । భూయాసమ్ । ప్రజాపత ఇతి ప్రజా-పతే । న । త్వత్ । ఏతాని । అన్యః । విశ్వా । జాతాని । పరీతి । తా । బభూవ ॥౨౧॥ యత్కామా ఇతి యత్-కామాః । తే । జుహుమః । తత్ । నః । అస్తు । వయమ్ । స్యామ । పతయః । రయీణామ్ ॥ దేవకృతస్యేతి దేవ-కృతస్య । ఏనసః । అవయజనమిత్యవ- యజనమ్ । అసి । మనుష్య

కృతస్యేతి మనుష్య-కృతస్య । ఏనసః । అవయజనమిత్యవ- యజనమ్ ।అసి । పితృకృతస్యేతి పితృ-కృతస్య । ఏనసః ।అవయజనమిత్యవ-యజనమ్ ।అసి ।అప్స్విత్యప్-సు । ధౌతస్య । సోమ । దేవ । తే । నృభిరితి నృ - భిః । సుతస్య । ఇష్టయజుష ఇతీష్ట-యజుషః । స్తుత స్తోమస్యేతిస్తుత-స్తోమస్య ।శస్తోక్థస్యేతిశస్త-ఉక్థస్య ।యః ।భక్షః ।అశ్వసనిరిత్యశ్వ-సనిః । యః । గోసనిరితిగో-సనిః । తస్య । తే । పితృభిరితి పితృ- భిః । భక్షకృతస్యేతిభక్షమ్-కృతస్య । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య ।ఉపహూతఇత్యుప-హూతః । భక్షయామి ॥ ౨౨॥

విశ్వచర్షణేర్త్రిష్టుప్ఛన్దస ఇన్ద్రపీతస్యనరాశగ్ం సపీతస్యేతిస్తుత స్తోమస్య జీవాయ నమోవః పితరోబభూవచతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

మహీనామ్ ।పయః । అసి । విశ్వేషామ్ । దేవానామ్ । తనూః ।ఋధ్యాసమ్ ।అద్య । పృషతీనామ్ ।గ్రహమ్ । పృషతీనామ్ । గ్రహః ।అసి ।విష్ణోః । హృదయమ్ । అసి । ఏకమ్। ఇష ।విష్ణుః ।త్వా । అను । వీతి । చక్రమే । భూతిః । దధ్నా । ఘృతేన ।వర్ధతామ్ । తస్య । మా ।ఇష్టస్య । వీతస్య ।ద్రవిణమ్ । ఏతి । గమ్యాత్ । జ్యోతిః । అసి । వైశ్వానరమ్ । పృశ్నియై। దుగ్ధమ్ । యావతీ ఇతి । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । మహిత్వేతిమహి-త్వా । యావత్ । చ । సప్త । సిన్ధవః । వితస్థురితివి-తస్థుః ॥ తావన్తమ్ ।ఇన్ద్ర । తే ॥ ౨౩ ॥ గ్రహమ్। సహ । ఊర్జా । గృహ్ణామి । అస్తృతమ్ ॥ యత్ । కృష్ణశకునఇతికృష్ణ-శకునః । పృషదాజ్యమితి పృషత్-ఆజ్యమ్ । అవమృశేదిత్యవ-మృశేత్ । శూద్రాః । అస్య । ప్రమాయుకా ఇతిప్ర- మాయుకాః । స్యుః । యత్ । శ్వా । అవమృశేదిత్యవ-మృశేత్ । చతుష్పాద ఇతి చతుః-పాదః । అస్య ।పశవః । ప్రమాయుకాఇతిప్ర-మాయుకాః ।స్యుః । యత్ ।స్కన్దేత్ । యజమానః । ప్రమాయుకఇతిప్ర-మాయుకః ।స్యాత్ ।పశవః ।వై । పృషదాజ్యమితిపృషత్-

ఆజ్యమ్ । పశవః । వై । ఏతస్య । స్కన్దన్తి । యస్య । పృషదాజ్యమితి పృషత్-ఆజ్యమ్ । స్కన్దతి ।
యత్ । పృషదాజ్యమితిపృషత్-ఆజ్యమ్ । పునః । గృహ్ణాతి । పశూన్ । ఏవ । అస్మై । పునః ।
గృహ్ణాతి । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । వై । పృషదాజ్యమితిపృషత్-ఆజ్యమ్ । ప్రాణఇతిప్ర-అనః ।
వై ॥ ౨౪ ॥ ఏతస్య । స్కన్దతి । యస్య । పృషదాజ్యమితిపృషత్-ఆజ్యమ్ । స్కన్దతి । యత్ ।
పృషదాజ్యమితిపృషత్-ఆజ్యమ్ । పునః । గృహ్ణాతి । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । ఏవ । అస్మై ।
పునః । గృహ్ణాతి । హిరణ్యమ్ । అవధాయేత్యవ-ధాయ । గృహ్ణాతి । అమృతమ్ । వై । హిరణ్యమ్ ।
ప్రాణఇతిప్ర-అనః । పృషదాజ్యమితిపృషత్-ఆజ్యమ్ । అమృతమ్ । ఏవ । అస్య । ప్రాణఇతి
ప్ర-అనే । దధాతి । శతమానమితిశత-మానమ్ । భవతి । శతాయురితి శత-ఆయుః ।
పురుషః । శతేన్ద్రియ ఇతి శత-ఇన్ద్రియః । ఆయుషి । ఏవ । ఇన్ద్రియే । ప్రతీతి । తిష్ఠతి ।
అశ్వమ్ । అవేతి । ఘ్రాపయతి । ప్రాజాపత్య ఇతి ప్రాజా-పత్యః । వై । అశ్వః । ప్రాజాపత్య
ఇతిప్రాజా-పత్యః । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । స్వాత్ । ఏవ । అస్మై । యోనేః । ప్రాణమితిప్ర-
అనమ్ । నిరితి । మిమీతే । వీతి । వై । ఏతస్య । యజ్ఞః । ఛిద్యతే । యస్య । పృషదాజ్యమితిపృషత్-
ఆజ్యమ్ । స్కన్దతి । వైష్ణవ్యా । ఋచా । పునః । గృహ్ణాతి । యజ్ఞః । వై । విష్ణుః । యజ్ఞేన ।
ఏవ । యజ్ఞమ్ । సమితి । తనోతి ॥ ౨౫ ॥

॥ తేపృషదాజ్యమ్ప్రాణోవైయోనేఃప్రాణన్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౬ ॥

దేవ । సవితః । ఏతత్ । తే । ప్రేతి । ఆహ । తత్ । ప్రేతి । చ । సువ । ప్రేతి । చ । యజ ।
బృహస్పతిః । బ్రహ్మా । ఆయుష్మత్యాః । ఋచః । మా । గాత । తనూపాదితితనూ-పాత్ ।
సామ్నః । సత్యాః । వః । ఆశిషఇత్యా-శిషః । సన్తు । సత్యాః । ఆకూతయఇత్యా-కూతయః ।
ఋతమ్ । చ । సత్యమ్ । చ । వదత । స్తుత । దేవస్య । సవితుః । ప్రసవఇతిప్ర-సవే । స్తుతస్య

స్తుతమ్ । అస్తి । ఊర్జమ్ । మహ్యమ్ । స్తుతమ్ । దుహామ్ । ఏతి । మా । స్తుతస్య । స్తుతమ్ । గమ్యాత్ । శస్త్రస్య । శస్త్రమ్ ॥ ౨౬ ॥ అస్తి । ఊర్జమ్ । మహ్యమ్ । శస్త్రమ్ । దుహామ్ । ఏతి । మా । శస్త్రస్య । శస్త్రమ్ । గమ్యాత్ । ఇన్ద్రియావన్త ఇతీన్ద్రియ-వన్తః । వనామహే । ధుక్షీమహి । ప్రజామితి ప్ర-జామ్ । ఇషమ్ ॥ సా । మే । సత్యా । ఆశీరిత్యా-శీః । దేవేషు । భూయాత్ । బ్రహ్మవర్చసమితి బ్రహ్మ-వర్చసమ్ । మా । ఏతి । గమ్యాత్ ॥ యజ్ఞః । బభూవ । సః । ఏతి । బభూవ । సః । ప్రేతి । జజ్ఞే । సః । వావృధే ॥ సః । దేవానామ్ । అధిపతిరిత్యధి-పతిః । బభూవ । సః । అస్మాన్ । అధిపతీనిత్యధి-పతీన్ । కరోతు । వయమ్ । స్యామ । పతయః । రయీణామ్ ॥ యజ్ఞః । వా । వై ॥ ౨౭ ॥ యజ్ఞపతిమితి యజ్ఞ-పతిమ్ । దుహే । యజ్ఞపతిరితి యజ్ఞ-పతిః । వా । యజ్ఞమ్ । దుహే । సః । యః । స్తుతశస్త్రయోరితి స్తుత-శస్త్రయోః । దోహమ్ । అవిద్వాన్ । యజతే । తమ్ । యజ్ఞః । దుహే । సః । ఇష్ట్వా । పాపీయాన్ । భవతి । యః । ఏనయోః । దోహమ్ । విద్వాన్ । యజతే । సః । యజ్ఞమ్ । దుహే । సః । ఇష్ట్వా । వసీయాన్ । భవతి । స్తుతస్య । స్తుతమ్ । అస్తి । ఊర్జమ్ । మహ్యమ్ । స్తుతమ్ । దుహామ్ । ఏతి । మా । స్తుతస్య । స్తుతమ్ । గమ్యాత్ । శస్త్రస్య । శస్త్రమ్ । అస్తి । ఊర్జమ్ । మహ్యమ్ । శస్త్రమ్ । దుహామ్ । ఏతి । మా । శస్త్రస్య । శస్త్రమ్ । గమ్యాత్ । ఇతి । ఆహ । ఏషః । వై । స్తుతశస్త్రయోరితి స్తుత-శస్త్రయోః । దోహః । తమ్ । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । యజతే । దుహే । ఏవ । యజ్ఞమ్ । ఇష్ట్వా । వసీయాన్ । భవతి ॥ ౨౮ ॥

॥ శస్త్రంవైశస్త్రస్దుహాన్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౭ ॥

శ్యేనాయ । పత్వనే । స్వాహా । వట్ । స్వయమభిగూర్తాయేతి స్వయమ్-అభిగూర్తాయ । నమః । విష్టమ్భాయేతి వి-స్తమ్భాయ । ధర్మణే । స్వాహా । వట్ । స్వయమభిగూర్తాయేతి స్వయమ్-

అభిగూర్తాయ । నమః ।పరిధయఇతిపరి-ధయే ।జనప్రథనాయేతిజన-ప్రథనాయ । స్వాహా । వట్ । స్వయమభిగూర్తాయేతిస్వయమ్-అభిగూర్తాయ ।నమః ।ఊర్జే ।హోత్రాణామ్ । స్వాహా । వట్ । స్వయమభిగూర్తాయేతిస్వయమ్-అభిగూర్తాయ । నమః । పయసే । హోత్రాణామ్ । స్వాహా । వట్ । స్వయమభిగూర్తాయేతిస్వయమ్-అభిగూర్తాయ । నమః ।ప్రజాపతయఇతి ప్రజా-పతయే । మనవే । స్వాహా । వట్ । స్వయమభిగూర్తాయేతిస్వయమ్-అభిగూర్తాయ । నమః । ఋతమ్ ।ఋతపాఇత్యృత-పాః ।సువర్వాడితిసువః-వాట్ ।స్వాహా । వట్ । స్వయమభిగూర్తాయేతిస్వయమ్-అభిగూర్తాయ । నమః । తృమ్పన్తామ్ ।హోత్రాః । మధోః । ఘృతస్య యజ్ఞపతిమితియజ్ఞ-పతిమ్ । ఋషయః ।ఏనసా ॥ ౨౯ ॥అహుః ॥ ప్రజాఇతిప్ర-జాః । నిర్భక్తాఇతినిః-భక్తాః ।అనుతప్యమానాఇత్యను-తప్యమానాః ।మధవ్యౌ ।స్తోకౌ ।అపేతి । తౌ । రరాధ ॥ సమితి ।నః । తాభ్యామ్ ।సృజతు ।విశ్వకర్మేతివిశ్వ-కర్మా ।ఘోరాః । ఋషయః । నమః ।అస్తు ।ఏభ్యః ॥చక్షుషః । ఏషామ్ । మనసః । చ । సన్ధావితిసమ్-ధౌ । బృహస్పతయే । మహి । సత్ । ద్యుమదితిద్యు-మత్ । నమః ॥నమః । విశ్వకర్మణఇతివిశ్వ-కర్మణే । సః । ఉ । పాతు ।అస్మాన్ ।అనన్యాన్ । సోమపానితిసోమ-పాన్ ।మన్యమానః ॥ ప్రాణస్యేతిప్ర-అనస్య ।విద్వాన్ ।సమరఇతిసమ్-అరే ।న ।ధీరః ।ఏనః ।చకృవాన్ ।మహి । బద్ధః । ఏషామ్ । తమ్ । విశ్వకర్మన్నితివిశ్వ-కర్మన్ ॥ ౩౦ ॥ ప్రేతి ।ముఞ్చ ।స్వస్తయే ।యే । భక్షయన్తః । న । వసూని । ఆనృహుః ॥ యాన్ ।అగ్నయః ।అన్వతప్యన్తేత్యను-అతప్యన్త । ధిష్ణియాః । ఇయమ్ । తేషామ్ । అవయా । దురిష్ట్యాఇతిదుః-ఇష్ట్యై ।స్విష్టిమితిసు-ఇష్టిమ్ । నః । తామ్ । కృణోతు । విశ్వకర్మేతివిశ్వ-కర్మా ॥నమః ।పితృభ్యఇతిపితృ-భ్యః ।అభీతి ।యే । నః ।అఖ్యన్ । యజ్ఞకృతఇతియజ్ఞ-కృతః । యజ్ఞకామాఇతియజ్ఞ-కామాః ।సుదేవాఇతిసు-దేవాః ।అకామాః ।వః ।

దక్షిణామ్ । న । ప్రీణిమ్ । మా । నః । తస్మాత్ । ఏనసః । పాపయాతు ॥ యావన్తః । వై । సదస్యాః ।
తే । సర్వే । దక్షిణ్యాః । తేభ్యః । యః । దక్షిణామ్ । న ॥ ౨౦॥ నయతి । ఐభ్యః । వృశ్చ్యతే
యత్ । వైశ్వకర్మణానీతివైశ్వ-కర్మణాని । జుహోతి । సర్వాన్ । ఏవ । తాన్ । ప్రీణాతి । అస్మిన్ ।
దేవాసః । వపుషే । చికిత్సత । యమ్ । ఆశిరా । దమ్పతీ ఇతి । వామమ్ । అశ్నుతః ॥ పుమాన్ ।
పుత్రః । జాయతే । విన్దతే । వసు । అథ । విశ్వే । అరపాః । ఏధతే । గృహః ॥ ఆశీర్దాయేత్యాశీః-
దాయా । దమ్పతీ ఇతి । వామమ్ । అశ్నుతామ్ । అరిష్టః । రాయః । సచతామ్ । సమోకసేతి
సమ్-ఓకసా ॥ యః । ఏతి । అసిచత్ । సన్ద్రుగ్ధమితిసమ్-ద్రుగ్ధమ్ । కుమ్భ్యా । సహ । ఇష్టేన
యామన్ । అమతిమ్ । జహాతు । సః ॥ సర్పిర్గ్రీవీతిసర్పిః-గ్రీవీ ॥ ౨౧॥ పీవరీ । అస్య ।
జాయా । పీవానః । పుత్రాః । అకృశాసః । అస్య ॥ సహజానిరితిసహ-జానిః । యః । సుమఖస్యమాన
ఇతిసు-మఖస్యమానః । ఇన్ద్రాయ । ఆశిరమ్ । సహ । కుమ్భ్యా । అదాత్ ॥ ఆశీరిత్యా-శీః । మే ।
ఊర్జమ్ । ఉత । సుప్రజాస్త్వమితిసుప్రజాః-త్వమ్ । ఇషమ్ । దధాతు । ద్రవిణమ్ । సవర్చసమితి
స-వర్చసమ్ ॥ సఞ్జయన్నితిసమ్-జయన్ । క్షేత్రాణి । సహసా । అహమ్ । ఇన్ద్ర । కృణ్వానః ।
అన్యాన్ । అధరాన్ । సపత్నాన్ ॥ భూతమ్ । అసి । భూతే । మా । ధాః । ముఖమ్ । అసి ।
ముఖమ్ । భూయాసమ్ । ద్యావాపృథివీభ్యామితిద్యావా-పృథివీభ్యామ్ । త్వా । పరి । గృహ్ణామి ।
విశ్వే । త్వా । దేవాః । వైశ్వానరాః ॥ ౨౨॥ ప్రతి । చ్యావయన్తు । దివి । దేవాన్ । దృగ్ంహ ।
అన్తరిక్షే । వయాగ్ంసి । పృథివ్యామ్ । పార్థివాన్ । ధ్రువమ్ । ధ్రువేణ । హవిషా । అవేతి ।
సోమమ్ । నయామసి ॥ యథా । నః । సర్వమ్ । ఇత్ । జగత్ । అయక్ష్మమ్ । సుమనా ఇతిసు-
మనాః । అసత్ ॥ యథా । నః । ఇన్ద్రః । ఇత్ । విశః । కేవలీః । సర్వాః । సమనస ఇతిస-మనసః ।
కరత్ ॥ యథా । నః । సర్వాః । ఇత్ । దిశః । అస్మాకమ్ । కేవలీః । అసన్ ॥ ౨౩॥

॥ ఏనసావిశ్వకర్మన్యోదక్షిణాంనసర్పిర్గ్రీవీవైశ్వానరాశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

యత్ । వై । హోతా । అధ్వర్యుమ్ । అభ్యాహ్వయతఇత్యభి-ఆహ్వయతే । వజ్రమ్ । ఏనమ్ । అభి । ప్రేతి । వర్తయతి । ఉక్థశాఇత్యుక్థ-శాః । ఇతి । ఆహ । ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః-సవనమ్ । ప్రతిగీర్యేతిప్రతి-గీర్య । త్రీణి । ఏతాని । అక్షరాణి । త్రిపదేతిత్రి-పదా । గాయత్రీ । గాయత్రమ్ । ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః-సవనమ్ । గాయత్రియా । ఏవ । ప్రాతస్సవనఇతి ప్రాతః-సవనే । వజ్రమ్ । అన్తః । ధత్తే । ఉక్థమ్ । వాచి । ఇతి । ఆహ । మాధ్యన్దినమ్ । సవనమ్ । ప్రతిగీర్యేతిప్రతి-గీర్య । చత్వారి । ఏతాని । అక్షరాణి । చతుష్పదేతిచతుః-పదా । త్రిష్టుప్ । త్రైష్టుభమ్ । మాధ్యన్దినమ్ । సవనమ్ । త్రిష్టుభా । ఏవ । మాధ్యన్దినే । సవనే । వజ్రమ్ । అన్తః । ధత్తే ॥ ౩౫ ॥ ఉక్థమ్ । వాచి । ఇన్ద్రాయ । ఇతి । ఆహ । తృతీయసవనమితితృతీయ-సవనమ్ । ప్రతిగీర్యేతిప్రతి-గీర్య । సప్త । ఏతాని । అక్షరాణి । సప్తపదేతిసప్త-పదా । శక్వరీ । శాక్వరః । వజ్రః । వజ్రేణ । ఏవ । తృతీయసవనఇతితృతీయ-సవనే । వజ్రమ్ । అన్తః । ధత్తే । బ్రహ్మవాదిన ఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । సః । తు । వై । అధ్వర్యుః । స్యాత్ । యః । యథాసవనమితి యథా-సవనమ్ । ప్రతిగరఇతిప్రతి-గరే । ఛన్దాగ్ంసి । సమ్పాదయేదితిసమ్-పాదయేత్ । తేజః । ప్రాతస్సవనఇతిప్రాతః-సవనే । ఆత్మన్న్ । దధీత । ఇన్ద్రియమ్ । మాధ్యన్దినే । సవనే । పశూన్ । తృతీయసవనఇతితృతీయ-సవనే । ఇతి । ఉక్థశాఇత్యుక్థ-శాః । ఇతి । ఆహ । ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః-సవనమ్ । ప్రతిగీర్యేతిప్రతి-గీర్య । త్రీణి । ఏతాని । అక్షరాణి ॥ ౩౬ ॥ త్రిపదేతిత్రి-పదా । గాయత్రీ । గాయత్రమ్ । ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః-సవనమ్ । ప్రాతస్సవన ఇతిప్రాతః-సవనే । ఏవ । ప్రతిగరఇతిప్రతి-గరే । ఛన్దాగ్ంసి । సమితి । పాదయతి । అథో ఇతి । తేజః । వై । గాయత్రీ । తేజః । ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః-సవనమ్ । తేజః । ఏవ । ప్రాతస్సవన

ఇతిప్రాతః-సవనే । ఆత్మన్న్ । ధత్తే । ఉక్థమ్ । వాచి । ఇతి । ఆహ । మాధ్యన్దినమ్ । సవనమ్ । ప్రతిగీర్యేతిప్రతి-గీర్య । చత్వారి । ఏతాని । అక్షరాణి । చతుష్పదేతిచతుః-పదా । త్రిష్టుప్ । త్రైష్టుభమ్ । మాధ్యన్దినమ్ । సవనమ్ । మాధ్యన్దినే । ఏవ । సవనే । ప్రతిగర ఇతిప్రతి-గరే । ఛన్దాగ్ంసి । సమితి । పాదయతి । అథో ఇతి । ఇన్ద్రియమ్ । వై । త్రిష్టుక్ । ఇన్ద్రియమ్ । మాధ్యన్దినమ్ । సవనమ్ ॥౩౭॥ ఇన్ద్రియమ్ । ఏవ । మాధ్యన్దినే । సవనే । ఆత్మన్న్ । ధత్తే । ఉక్థమ్ । వాచి । ఇన్ద్రాయ । ఇతి । ఆహ । తృతీయసవనమితితృతీయ-సవనమ్ । ప్రతిగీర్యేతిప్రతి-గీర్య । సప్త । ఏతాని । అక్షరాణి । సప్తపదేతిసప్త-పదా । శక్వరీ । శాక్వరాః । పశవః । జాగతమ్ । తృతీయసవనమితితృతీయ-సవనమ్ । తృతీయసవన ఇతితృతీయ-సవనే । ఏవ । ప్రతిగర ఇతిప్రతి-గరే । ఛన్దాగ్ంసి । సమితి । పాదయతి । అథో ఇతి । పశవః । వై । జగతీ । పశవః । తృతీయసవనమితితృతీయ-సవనమ్ । పశూన్ । ఏవ । తృతీయసవన ఇతితృతీయ-సవనే । ఆత్మన్న్ । ధత్తే । యత్ । వై । హోతా । అధ్వర్యుమ్ । అభ్యాహ్వయత ఇత్యభి-ఆహ్వయతే । ఆవ్యమ్ । అస్మిన్న్ । దధాతి । తత్ । యత్ । న ॥౩౮॥ అపహనీతేత్యప-హనీత । పురా । అస్య । సంవత్సరాదితి సమ్-వత్సరాత్ । గృహే । ఏతి । వేవీరన్న్ । శోగ్ంసా । మోదః । ఇవ । ఇతి । ప్రత్యాహ్వయత ఇతి ప్రతి-ఆహ్వయతే । తేన । ఏవ । తత్ । అపేతి । హతే । యథా । వై । ఆయతామిత్యా-యతామ్ । ప్రతీక్షత ఇతిప్రతి-ఈక్షతే । ఏవమ్ । అధ్వర్యుః । ప్రతిగరమితిప్రతి-గరమ్ । ప్రతీతి । ఈక్షతే । యత్ । అభిప్రతిగృణీయాదిత్యభి-ప్రతిగృణీయాత్ । యథా । ఆయతయేత్యా-యతయా । సమృచ్ఛత ఇతిసమ్-ఋచ్ఛతే । తాదృక్ । ఏవ । తత్ । యత్ । అర్ధర్చాదిత్యర్ధ-ఋచాత్ । లుప్యేత । యథా । ధావద్భ్య ఇతిధావత్-భ్యః । హీయతే । తాదృక్ । ఏవ । తత్ । ప్రబాహుగితిప్ర-బాహుక్ । వై । ఋత్విజామ్ । ఉద్గీథా ఇత్యుత్-గీథాః । ఉద్గీథ ఇత్యుత్-గీథః ।

ఏవ । ఉద్గాతృణామిత్యుత్-గాతృణామ్ ॥ ౩౯ ॥ ఋచః । ప్రణవఇతిప్ర-నవః । ఉక్థశగ్ంసినామి త్యుక్థ-శగ్ంసినామ్ । ప్రతిగరఇతిప్రతి-గరః । అధ్వర్యూణామ్ । యః । ఏవమ్ । విద్వాన్ । ప్రతిగృణాతీతిప్రతి-గృణాతి । అన్నాదఇత్యన్న-అదః । ఏవ । భవతి । ఏతి । అస్య । ప్రజాయా మితిప్ర-జాయామ్ । వాజీ । జాయతే । ఇయమ్ । వై । హోతా । అసౌ । అధ్వర్యుః । యత్ । ఆసీనః । శగ్ంసతి । అస్యాః । ఏవ । తత్ । హోతా । న । ఏతి । ఆస్తే । ఇవ । హి । ఇయమ్ । అథోఇతి । ఇమామ్ । ఏవ । తేన । యజమానః । దుహే । యత్ । తిష్ఠన్న్ । ప్రతిగృణాతీతిప్రతి-గృణాతి । అముష్యాః । ఏవ । తత్ । అధ్వర్యుః । న । ఏతి ॥ ౪౦ ॥ తిష్ఠతి । ఇవ । హి । అసౌ । అథోఇతి । అమూమ్ । ఏవ । తేన । యజమానః । దుహే । యత్ । ఆసీనః । శగ్ంసతి । తస్మాత్ । ఇతఃప్రదానమితీతః-ప్రదానమ్ । దేవాః । ఉపేతి । జీవన్తి । యత్ । తిష్ఠన్న్ । ప్రతి గృణాతీతిప్రతి-గృణాతి । తస్మాత్ । అముతఃప్రదానమిత్యముతః-ప్రదానమ్ । మనుష్యాః । ఉపేతి । జీవన్తి । యత్ । ప్రాఙ్ । ఆసీనః । శగ్ంసతి । ప్రత్యఙ్ । తిష్ఠన్న్ । ప్రతిగృణాతీతిప్రతి-గృణాతి । తస్మాత్ । ప్రాచీనమ్ । రేతః । ధీయతే । ప్రతీచీః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । జాయన్తే । యత్ । వై । హోతా । అధ్వర్యుమ్ । అభ్యాహ్వయతఇత్యభి-ఆహ్వయతే । వజ్రమ్ । ఏనమ్ । అభి । ప్రేతి । వర్తయతి । పరాఙ్ । ఏతి । వర్తతే । వజ్రమ్ । ఏవ । తత్ । నీతి । కరోతి ॥ ౪౧ ॥

సవనేవజ్రమన్వర్తతే త్రీణ్యేతాన్యక్షరాణీన్ద్రియంమాధ్యన్దినగ్ం సవనంనోద్గాతృణామధ్వర్యుర్నైతి వర్తయత్యష్టౌ చ ॥ ౯ ॥

ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః । అసి । వాక్షసదితివాక్ష-సత్ । అసి । వాక్పాభ్యామితివాక్-పాభ్యామ్ । త్వా । క్రతుపాభ్యామితిక్రతు-పాభ్యామ్ । అస్య । యజ్ఞస్య । ధ్రువస్య । అధ్యక్షాభ్యామిత్యధి-అక్షాభ్యామ్ । గృహ్ణామి । ఉపయామగృహీత ఇత్యుపయామ-

గృహీతః । అసి । ఋతసదితృత-సత్ । అసి । చక్షుష్పాభ్యామితిచక్షుః-పాభ్యామ్ । త్వా । క్రతుపాభ్యామితిక్రతు-పాభ్యామ్ । అస్య । యజ్ఞస్య । ధ్రువస్య । అధ్యక్షాభ్యామిత్యధి-అక్షాభ్యామ్ । గృహ్ణామి । ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః । అసి । శ్రుతసదితిశ్రుత-సత్ । అసి । శ్రోత్రపాభ్యామితిశ్రోత్ర-పాభ్యామ్ । త్వా । క్రతుపాభ్యామితిక్రతు-పాభ్యామ్ । అస్య । యజ్ఞస్య । ధ్రువస్య । అధ్యక్షాభ్యామిత్యధి-అక్షాభ్యామ్ । గృహ్ణామి । దేవేభ్యః । త్వా । విశ్వదేవేభ్యఇతివిశ్వ-దేవేభ్యః । త్వా । విశ్వేభ్యః । త్వా । దేవేభ్యః । విష్ణో । ఉరుక్రమేత్యురు-క్రమ । ఏషః । తే । సోమః । తమ్ । రక్షస్వ ॥ ౪౨ ॥ తమ్ । తే । దుశ్చక్షాఇతిదుః-చక్షాః । మా । అవేతి । ఖ్యత్ । మయి । వసుః । పురోవసురితిపురః-వసుః । వాక్పాఇతివాక్-పాః । వాచమ్ । మే । పాహి । మయి । వసుః । విదద్వసురితివిదత్-వసుః । చక్షుష్పాఇతిచక్షుః-పాః । చక్షుః । మే । పాహి । మయి । వసుః । సంయద్వసురితిసంయత్-వసుః । శ్రోత్రపాఇతిశ్రోత్ర-పాః । శ్రోత్రమ్ । మే । పాహి । భూః । అసి । శ్రేష్ఠః । రశ్మీనామ్ । ప్రాణపాఇతిప్రాణ-పాః । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । మే । పాహి । ధూః । అసి । శ్రేష్ఠః । రశ్మీనామ్ । అపానపా ఇత్యపాన-పాః । అపానమిత్యప-అనమ్ । మే । పాహి । యః । నః । ఇన్ద్రవాయూఇతీన్ద్ర-వాయూ । మిత్రావరుణావితి మిత్రా-వరుణౌ । అశ్వినౌ । అభిదాసతీత్యభి-దాసతి । భ్రాతృవ్యః । ఉత్పిపీతఇత్యుత్-పిపీతే । శుభః । పతీఇతి । ఇదమ్ । అహమ్ । తమ్ । అధరమ్ । పాదయామి । యథా । ఇన్ద్ర । అహమ్ । ఉత్తమఇత్యుత్-తమః । చేతయాని ॥ ౪౩ ॥ రక్షస్వ భ్రాతృవ్యస్త్రయోదశచ ॥ ౧౦ ॥

ప్రేతి । సః । అగ్నే । తవ । ఊతిభిరిత్యూతి-భిః । సువీరాభిరితిసు-వీరాభిః । తరతి । వాజకర్మభిరితి వాజకర్మ-భిః ॥ యస్య । త్వమ్ । సఖ్యమ్ । ఆవిథ ॥ ప్రేతి । హోత్రే । పూర్వ్యమ్ । వచః । అగ్నయే । భరత । బృహత్ ॥ విపామితివి-పామ్ । జ్యోతీగ్ంషి । బిభ్రతే । న । వేధసే ।

అగ్నే । త్రీ । తే । వాజినా । త్రీ । సధస్థేతిసధ-స్థా । తిస్రః । తే । జిహ్వాః । ఋతజాతేత్యృత-జాత పూర్వీః ॥ తిస్రః । ఉ । తే । తనువః । దేవవాతాఇతిదేవ-వాతాః । తాభిః । నః । పాహి । గిరః । అప్రయుచ్ఛన్నిత్యప్ర-యుచ్ఛన్న్ ॥ సమితి । వామ్ । కర్మణా । సమితి । ఇషా ॥౪౪॥ హినోమి । ఇన్ద్రావిష్ణూఇతీన్ద్రా-విష్ణూ । అపసః । పారే । అస్య ॥ జుషేథామ్ । యజ్ఞమ్ । ద్రవిణమ్ । చ । ధత్తమ్ । అరిష్టైః । నః । పథిభిరితిపథి-భిః । పారయన్తా ॥ ఉభా । జిగ్యథుః । న । పరేతి । జయేథేఇతి । న । పరేతి । జిగ్యే । కతరః । చన । ఏనోః ॥ ఇన్ద్రః । చ । విష్ణోఇతి । యత్ । అపస్పృధేథామ్ । త్రేధా । సహస్రమ్ । వీతి । తత్ । ఐరయేథామ్ ॥ త్రీణి । ఆయూగ్ంషి । తవ । జాతవేదఇతిజాత-వేదః । తిస్రః । ఆజానీరిత్యా-జానీః । ఉషసః । తే । అగ్నే ॥ తాభిః । దేవానామ్ । అవః । యక్షి । విద్వాన్ । అథ ॥౪౫॥ భవ । యజమానాయ । శమ్ । యోః ॥ అగ్నిః । త్రీణి । త్రిధాతూనీతిత్రి-ధాతూని । ఏతి । క్షేతి । విదథా । కవిః ॥ సః । త్రీన్ । ఏకాదశాన్ । ఇహ ॥ యక్షత్ । చ । పిప్రయత్ । చ । నః । విప్రః । దూతః । పరిష్కృతః ॥ నభన్తామ్ । అన్యకే । సమే ॥ ఇన్ద్రావిష్ణూఇతీన్ద్రా-విష్ణూ । దృగ్ంహితాః । శమ్బరస్య । నవ । పురః । నవతిమ్ । చ । శ్నథిష్టమ్ ॥ శతమ్ । వర్చినః । సహస్రమ్ । చ । సాకమ్ । హథః । అప్రతి । అసురస్య । వీరాన్ ॥ ఉత । మాతా । మహిషమ్ । అన్వితి । అవేనత్ । అమీఇతి । త్వా । జహతి । పుత్ర । దేవాః ॥ అథ । అబ్రవీత్ । వృత్రమ్ । ఇన్ద్రః । హనిష్యన్న్ । సఖే । విష్ణోఇతి । వితరమితివి-తరమ్ । వితి । క్రమస్వ ॥౪౬॥

ఇషాఽధత్తామ్త్వాత్రయోదశచ॥౧౧॥యోవైపవమానానాన్త్రీణిపరిభూస్స్వస్వస్తిర్భక్షేహి మహీనాం పయోసిదేవ సవితరేతత్తేశ్యేనాయయద్వైహోతో పయామగృహీతోసి వాక్షస్త్రసో అగ్నఏకాదశ॥౧౧॥యోవై స్వస్వస్తిస్వధాయైనమఃప్రముఞ్చతిష్ఠతీవషట్చత్వారిగ్ంశత్॥౪౬॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥ తత్సత్ ॥ ద్వితీయప్రశ్నస్సమాప్తః ॥